

Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2021-2024 Gemeente Nijmegen

Inhoudsopgave

1. Aanleiding	2
1.1 Preventie- en handhavingsplan	2
2. Probleemanalyse	3
2.1 Landelijke, regionale en gemeentelijke cijfers jongeren (12-16 jaar)	3
2.2 Landelijke cijfers jongvolwassenen (16-24 jaar)	4
3. Doelen en afspraken	5
3.1 Lokale doelstellingen voor de doelgroep jongeren (12-16 jaar)	5
3.2 Lokale doelstellingen voor de doelgroep jongvolwassenen (16-24 jaar)	6
3.3 Effecten van corona	6
3.4 Samenwerkingsafspraken lokaal en regionaal	6
4. Juridisch kader	7
5. Educatie, ondersteuning en vroegsignalering	7
6. Handhaving	9
7. Monitoring en evaluatie	10
8. Lokaal preventieakkoord Nijmegen	11
9. Bijlagen	12
9.1 Cijfers Nijmegen en regio Gelderland zuid	12
9.2 Cijfers 2019, vergelijking landelijk, regionaal en lokaal	14
9.3 Uitgaan na corona – resultaten expertpanel Trimbos-instituut	16

1. Aanleiding

Voor u ligt het Preventie- en Handhavingsplan 2021-2024. Dit plan is tot stand gekomen in samenwerking met verschillende partners waaronder GGD Gelderland Zuid, IrisZorg verslavingspreventie en de gemeente Nijmegen vanuit Volksgezondheid en Veiligheid. Bij het schrijven van dit plan is gebruikgemaakt van het Modelplan voor gemeenten, P&H plan voor de uitvoering van de Alcoholwet, Trimbos-instituut, versie 4.0 januari 2021.

Op 23 maart 2021 is de Gezondheidsagenda 2021-2024 vastgesteld waarin we richting geven aan de uitvoering van het brede gezondheidsbeleid. Gezond en veilig opgroeien is een van de zeven speerpunten in de agenda. We beschrijven hierin de aanpak rondom het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren. Dit Preventie- en Handhavingsplan Alcohol is de uitwerking van deze belangrijkste doelstellingen en maatregelen.

Met dit Preventie- en handhavingsplan geeft de gemeente Nijmegen invulling aan een belangrijke wettelijke taak (artikel 43a) in de uitvoering van de Alcoholwet. De Alcoholwet is een bijzondere wet die de verstrekking van alcoholhoudende dranken regelt en onze jeugd beschermt tegen de negatieve effecten van alcohol op gezondheid en veiligheid. In het Preventie- en Handhavingsplan wordt het beleid rondom de preventie van alcoholgebruik en de handhaving van de wet geïntegreerd. De focus ligt hierbij op het voorkomen van gebruik en problematisch gebruik onder jongeren (tot 18 jaar) en jongvolwassenen (18-25 jaar).

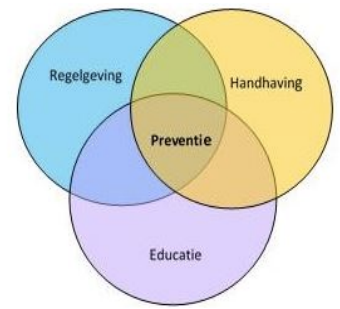
In 2016 is er zowel een lokaal Preventie- en Handhavingsplan vastgesteld voor de gemeente Nijmegen als een regionaal borgingsplan met hierin de regionale doelen en samenwerkingsafspraken. In de praktijk kwamen deze documenten echter voor een groot deel overeen. In afstemming met de regiogemeenten kiezen we er daarom voor om voor 2021-2024 deze plannen te integreren, te actualiseren en lokaal vast te stellen met de Nijmeegse versie als blauwdruk voor de regio. In het plan worden de lokale, regionale en landelijke cijfers omtrent alcoholgebruik beschreven en met elkaar vergeleken. Op basis van deze analyse zijn lokale doelstellingen geformuleerd. We werken regionaal samen waar mogelijk en lokaal waar nodig om deze doelstellingen te behalen.

1.1 Preventie- en handhavingsplan

De Alcoholwet (artikel 43a) schrijft voor dat gemeentes een Preventie- en Handhavingsplan Alcohol opstellen dat het beleid bevat voor zowel de preventie van alcoholgebruik onder jongeren, als de handhaving van de wet. Hiermee wil de wetgever stimuleren dat gemeenten actief nadenken over en uitvoering geven aan het verbinden van de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting/educatie en bewustwording) en Openbare Orde en Veiligheid (regelgeving en handhaving) als het gaat om alcoholpreventie. Landelijk wordt al veel aandacht besteed aan alcoholpreventie. Denk hierbij aan de BOB-campagne en de NIX-campagne. Het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol is bedoeld om op lokaal niveau (beleids)maatregelen te treffen als aanvulling op de landelijke campagnes. Om schadelijk alcohol gebruik tegen te gaan is een integrale aanpak nodig. Het beleid richt zich daarom niet alleen op individuele jongeren, maar nadrukkelijk ook op hun omgeving. Met omgeving wordt in dit geval bedoeld: ouders, scholen, paracommercie (inclusief (sport)verenigingen), winkels en evenementen.

Op basis van de evaluatie van het regionale borgingsplan en de recentste cijfers van de GGD Gelderland-Zuid over dit onderwerp blijven de uitgangspunten voor het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2021-2024 ongewijzigd te weten: Educatie, ondersteuning en vroegsignalering, Beleid en regelgeving en Handhaving.

De kern van effectief alcoholbeleid ligt in de samenhang tussen een drietal beleidspijlers. Het figuur hiernaast maakt het preventiemodel inzichtelijk. In de overlap van de drie pijlers zien we het integrale preventiebeleid terug. Naast het inzetten op de drie pijlers is het belangrijk om alcoholproblemen zo vroeg mogelijk te herkennen (vroegsignalering). Aanvullend daarop moet de juiste ondersteuning en advisering worden geboden.

Figuur 1: Integraal beleidsmodel voor effectief lokaal alcoholbeleid (Reynolds, 2003.).

2. Probleemanalyse

Alcohol is niet zomaar een consumentenproduct. Alcoholgebruik gaat gepaard met tal van fysieke, mentale en maatschappelijke problemen (Expertisecentrum Alcohol, 2020). De mate van schade is grotendeels dosis gerelateerd. Er is geen veilige ondergrens. Voor jongeren en jongvolwassenen zijn de risico's van alcoholgebruik groter dan voor volwassenen (Expertisecentrum Alcohol, 2020). Niet alleen zijn de acute gevolgen voor hen vaak ernstiger – zij raken bijvoorbeeld eerder bewusteloos en kunnen onder invloed over hun seksuele grenzen heen gaan – maar ook heeft drinken op jonge leeftijd gevolgen voor de lange termijn. Denk aan verstooring van de hersenontwikkeling en een grotere kans op verslavingsproblemen. Agressief, asociaal en delinquent gedrag komt bovendien vaker voor bij jongeren die drinken dan bij hun niet-drinkende leeftijdgenoten. Bij jongvolwassenen kunnen (de gevolgen van) alcoholgebruik leiden tot kort- en langduriger verzuim, studieovertraging, afname van de studieprestaties en studie-uitval. (Bron: Trimbos-instituut, 2021).

Sommige groepen jongeren (en jongvolwassenen) zijn extra kwetsbaar en lopen daardoor een groter risico op problematisch alcoholgebruik. Het gaat bijvoorbeeld om kinderen van ouders met een verslaving of psychische problematiek en kinderen met een licht verstandelijke beperking (Expertisecentrum Alcohol, 2020). In onderstaande paragrafen worden de landelijke, regionale en gemeentelijke cijfers omtrent het alcoholgebruik van jongeren en jongvolwassenen verder toegelicht.

2.1 Landelijke, regionale en gemeentelijke cijfers jongeren (12-16 jaar)

Zowel ten aanzien van preventie als op gebied van handhaving is in de afgelopen jaren op succesvolle wijze de boodschap NIX18 uitgedragen. Er zijn in de afgelopen 4 jaar tal van preventieve interventies uitgevoerd via school, sport, horeca, ziekenhuis en thuis. Interventies voor zowel jongeren zelf als ook voor doelgroepen in hun nabije omgeving, zoals ouders, docenten en andere belangrijke volwassenen.

IrisZorg heeft als Instelling voor Verslavingszorg de deskundigheid/expertise en ook de reguliere structurele financiering voor onder andere alcoholpreventie. Haar activiteiten richten zich o.a. op (beleids)advisering, voorlichting en informatievoorziening, individuele (geïndiceerde) preventie, deskundigheidsbevordering voor professionals, opvoedondersteuning en onderwijsprojecten. De Gezondheidsmakelaars School en Jeugd en gezondheidsmakelaars Volwassenen zijn specialist op het gebied van collectieve gezondheidsbevordering. Zij werken lokaal mee aan de uitvoering van landelijk en gemeentelijk gezondheidsbeleid, o.a. op het gebied van alcoholpreventie. Op scholen werken de gezondheidsmakelaars School en Jeugd volgens de landelijke werkwijze Gezonde School aan dit thema.

Deze inzet is terug te zien in de resultaten van de 4-jaarlijkse jeugdgezondheidsmonitor van GGD Gelderland-Zuid, waarin onder andere het alcoholgebruik onder jongeren in klas 2 & 4 van het voortgezet onderwijs wordt gemonitord. In de monitor wordt gevraagd naar recent alcoholgebruik, bingedrinken¹, bingedrinken onder de groep die recent heeft gedronken en of ouders het goed (zouden) vinden als hun kind drinkt. Deze vragen zijn over

¹ Bingedrinken wordt door de GGD gedefinieerd als de consumptie van minstens 5 alcoholische dranken tijdens één gelegenheid.

de jaren heen niet veranderd waardoor de cijfers vergeleken kunnen worden. In bijlage 9.1 vindt u een overzicht van de regionale en lokale cijfers en in bijlage 9.2 vindt u de vergelijking tussen de lokale, regionale en landelijke cijfers omtrent alcoholgebruik in 2019.

Recent alcoholgebruik en bingedrinken

Uit landelijke onderzoeken blijkt dat er een stagnatie is in de daling van alcoholgebruik onder scholieren tussen de 12 en 16 jaar. Bovendien is er een flinke groep jongeren die bingedrinkt. Regionaal zien we echter nog steeds een afname van alcoholconsumptie onder jongeren. Dit geldt zowel voor recente drinkers als voor bingedrinken. Deze dalende trend zien we ook voor de gemeente Nijmegen. Niet voor alle gemeenten in de regio is deze trend te zien. Bij een aantal gemeenten is de trend gestagneerd net zoals in de landelijke onderzoeken terug is te zien en in een aantal gemeenten is een lichte stijging te zien. Onder de groep drinkers, zien we dat deze groep vaker ook veel (binge)drinkt. Dit zien we zowel regionaal als voor de gemeente Nijmegen.

Regionaal zien we dat op het vmbo het vaakst wordt gedronken, zowel recent (33%) als veel (binge)drinken (26%). Op de havo gebeurt dit minder (27% en 18%) en op het vwo het minst (21% en 11%). Voor Nijmegen is te zien dat zowel op het vmbo als havo ongeveer evenveel wordt gedronken (vmbo: 22% en 17% en havo: 23% en 15%) en op het vwo minder (15% en 8%). Regionaal zien we dat jongens iets vaker drinken dan meisjes (zowel recent als veel). Voor Nijmegen zien we juist dat de meisjes iets vaker drinken.

Als we specifiek naar 2019 kijken zien we dat voor zowel recent drinken als bingedrinken de gemeente Nijmegen beter scoort dan het landelijk gemiddelde. Er zijn minder jongeren die recent alcohol hebben gedronken (Nijmegen: meisjes 22%/jongens 19% versus landelijk: meisjes 26%/jongens 27%) en er zijn minder jongeren die bingedrinken (Nijmegen: meisjes 15%/jongens 13% versus landelijk: meisjes 18%/jongens 19%). Met name op het vmbo en havo wordt er minder gedronken vergeleken met het landelijke. Voor het vwo zijn de cijfers vergelijkbaar. Bij de groep drinkers die ook bingedrinken zien we dat de Nijmeegse cijfers overeenkomen met het landelijk gemiddelde. Voor de regio zien we echter dat recent alcoholgebruik, bingedrinken en bingedrinken onder de groep van recente drinkers hoger is dan het landelijk gemiddelde.

Mening ouders

Landelijk zien we dat er zowel bij verstrekkers als bij ouders ruimte is voor versterking van hun verantwoordelijkheid en preventieve rol. Ouders die zelf veel drinken zijn toleranter ten aanzien van alcoholgebruik bij hun kinderen. Hoewel de invloed van *peers* (leeftijdgenoten, vrienden) op het gedrag toeneemt met de leeftijd, blijven ouders invloed houden op het drinkgedrag van hun opgroeiende kind (Engels e.a., 2013) bijvoorbeeld via hun houding ten opzichte van alcohol of door de afspraken die zij met hun kind maken.

Regionaal zien we tussen 2015 en 2019 een lichte stijging van het percentage ouders dat het goed vindt, of goed zou vinden als zijn/haar kind alcohol drinkt. Voor Nijmegen zien we deze stijging echter niet, hier lijkt het gelijk te blijven. Zowel regionaal als in Nijmegen vinden ouders van jongeren op het vmbo het vaker goed dat de jongere drinkt, of zou drinken.

2.2 Landelijke cijfers jongvolwassenen (16-24 jaar)

Huidige beschikbare cijfers uit landelijk onderzoek onder mbo- en hbo- studenten en uit onderzoek onder jongeren en jongvolwassenen die frequent uitgaan (bron: expertisecentrum alcohol, Trimbos) laten het beeld zien dat acht op de 10 studenten van 16 t/m 18 jaar op het mbo en hbo ooit alcohol hebben gedronken. 80% Van de mbo-studenten en 68% van de hbo-studenten hebben dit afgelopen maand nog gedaan. Van de studenten in het mbo en hbo die drinken, drinkt 19% gemiddeld meer dan 10 glazen op een weekenddag. Dit percentage is onder 17-jarige mbo-studenten hoger (21%) dan onder 17-jarige vo-scholieren (11%) en hbo-studenten (12%). Algemeen bevolkingsonderzoek laat daarnaast zien dat riskant alcoholgebruik het meest voorkomt in de leeftijdscategorie

18-29 jaar. Dit geeft een indicatie dat studenten in het hoger onderwijs mogelijk een verhoogd risico hebben om riskant alcohol te gebruiken.

In een onderzoek specifiek gericht op uitgaanspubliek van 16-35 jaar bleek dat bijna alle respondenten (98%) in het afgelopen jaar alcohol te hebben gebruikt en 82% deed dat wekelijks. Op een uitgaansdag (ruim 12 glazen) worden beduidend meer glazen gedronken dan op een andere dag (bijna 3 glazen).

3. Doelen en afspraken

De cijfers die hierboven zijn beschreven en de vergelijking tussen deze cijfers zijn vertaald in lokale doelstellingen voor zowel de jongeren als de jongvolwassenen. Voor met name de laatste doelgroep was het lastig om lokale doelen te formuleren aangezien hier nog veel informatie over ontbreekt. Daarom lichten wij toe wanneer deze informatie wel beschikbaar komt en hoe we hier vervolgens op in zullen spelen. Vooralsnog zijn de doelen geformuleerd op de cijfers die nu beschikbaar zijn.

3.1 Lokale doelstellingen voor de doelgroep jongeren (12-16 jaar)

De gemeente Nijmegen streeft ernaar dat haar jonge inwoners gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Alcohol hoort daar niet bij. Voor (jong)volwassenen adviseert de Gezondheidsraad (Gezondheidsraad, 2015) zowel mannen als vrouwen om geen alcohol te drinken of in ieder geval niet meer dan één standaardglas alcohol per dag². Een sociale en fysieke omgeving die uitnodigt en stimuleert tot het gewenste gedrag is ondersteunend aan deze ambitie. Daarom zetten wij in op een adequate naleving van de Alcoholwet, het versterken van de sociale omgeving rondom jongeren en het faciliteren van een fysieke omgeving die gezond gedrag stimuleert. (Bron: Trimbos-instituut 2021).

Op basis van de Alcoholwet formuleren wij de volgende hoofddoelstellingen:

- Afname van alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de 18 jaar
- Afname van dronkenschap en de schadelijke gevolgen van excessief alcoholgebruik (met name tijdens uitgaansavonden in het publieke domein).

Daarnaast formuleren wij de volgende subdoelstellingen op basis van de Nijmeegse cijfers vergeleken met de regionale cijfers uit de Gezondheidsmonitor Jeugd (zie bijlage 9.1 en 9.2):

Doelstelling gemeente Nijmegen	Nu	2024
Afname ooit hebben gedronken onder scholieren klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs	Klas 2: 9% Klas 4: 45%	Klas 2: 8% Klas 4: 42%
Afname recent alcoholgebruik onder scholieren klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs	Klas 2: 7% Klas 4: 33%	Klas 2: 6% Klas 4: 30%
Afname bingedrinken onder scholieren klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs	Klas 2: 4% Klas 4: 23%	Klas 2: 3% Klas 4: 20%
Afname bingedrinken onder de groep recente drinkers onder scholieren. Met specifieke aandacht voor meisjes in klas 2 van het vmbo.	Meisjes: 69% Klas 2: 57% Vmbo: 77%	Meisjes: 66% Klas 2: 54% Vmbo: 74%
Afname ouders die het goed vinden dat hun kind drinkt of gaat drinken. Met specifieke aandacht voor ouders van havoleerlingen.	Havo: 10%	Havo: 9%

² Een standaardglas is 250 ml bier, 100 ml wijn of 35 ml jenever (Gezondheidsraad, 2015).

De Nijmeegse cijfers zijn vergeleken met de regio erg goed. We vinden het belangrijk dat we deze goede cijfers vast weten te houden en dat we voorkomen dat de cijfers gaan stijgen. We zien dat recent alcoholgebruik en bingedrinken over de jaren heen steeds verder daalt. Het is daarom belangrijk dat we deze daling voort blijven zetten of dat deze daling zich stabiliseert. In ieder geval willen we voorkomen dat deze gaat stijgen. Bij ouders die het goed vinden of zouden vinden dat hun kind drinkt zien we met name bij de havoleerlingen een stijging (van 10% naar 13%). We willen ervoor zorgen dat dit niet verder stijgt. Als we kijken naar bingedrinken onder de groep recente drinkers, zien we vooral bij meisjes (65% naar 69%), vmbo-leerlingen (72% naar 77%) en klas 2 (52% naar 57%) een stijging. Daarom vragen deze groepen de meeste aandacht.

Deze doelen zijn geformuleerd met de laatste cijfers bekend bij de GGD. We verwachten echter risico's door de effecten van corona. In het voorjaar van 2022 gaan we daarom de doelen evalueren en aanvullen op basis van de informatie uit de coronamonitor die dan beschikbaar is. Wij verwachten dat dit effect kan hebben. Hieronder (3.3) gaan we dieper in op de mogelijke negatieve effecten van corona op het alcoholgebruik onder jongeren.

3.2 Lokale doelstellingen voor de doelgroep jongvolwassenen (16-24 jaar)

Voor alle leeftijdsgroepen (van leerling tot student) en bij alle onderwijstypen is nog winst te behalen. Met name lijkt er veel gezondheidswinst te behalen bij de doelgroep studenten (hbo en wo), aangezien hier in verhouding tot de andere onderwijstypen nog weinig preventieve maatregelen worden toegepast. Overmatig en zwaar alcoholgebruik moet in de toekomst een minder vanzelfsprekend onderdeel van het studentenleven worden. In 2021 verwachten het Trimbos-instituut en de GGD GHOR Nederland voor het eerst landelijke cijfers naar buiten te brengen over alcohol- en drugsgebruik onder studenten in het hoger onderwijs. In samenwerking met het RIVM wordt dan de eerste landelijke monitor over psychische gezondheid en middelengebruik onder studenten uitgevoerd.

Aangezien we geen specifieke cijfers hebben voor de doelgroep 16-24 jarigen in de stad Nijmegen, zullen we ons baseren, als studenten-en uitgaansstad, op landelijke cijfers vanuit de uitgaansmonitor en de eerdergenoemde studentenmonitor. Zodra de landelijke cijfers uit de studentenmonitor bekend zijn zullen we trachten daar concretere doelstellingen op te formuleren. We verwachten dat dit begin 2022 zal zijn.

3.3 Effecten van corona

Bovenstaand geformuleerde doelen voor gemeente Nijmegen en de regio zijn in zekere mate afhankelijk van de effecten van corona en de getroffen maatregelen. Het Trimbos-instituut heeft door middel van een panelgesprek met experts uit het uitgaansleven, de evenementensector, horeca, politie, verslavingszorg, EHBO-diensten, beveiliging, gemeente, gedragswetenschap en het studentenleven een overzicht gemaakt met daarin de risico's beschreven die het uitgaansleven na corona met zich meebrengt. Zie bijlage 9.3. De risico's zijn:

- Er kan sprake zijn van inhaalgedrag en ontremming
- Uitgaanders drinken meer en duurdere alcohol
- Uitgaanders hebben een lagere tolerantie
- Er kan sprake zijn van overprikkeling
- Er is nieuw (onervaren) deur- en barpersoneel die mogelijk minder goed kan signaleren.
- Er zijn nieuwe en jonge uitgaanders
- Uitgaanders weten niet meer waar de grens ligt.
- Er is een houding van *'Don't tell me what to do'* na alle strenge maatregelen rondom corona.

De verwachting is dat de effecten van corona invloed gaan hebben op het alcoholgebruik van jongeren en jongvolwassenen. Daarom hebben we twee regionale doelen geformuleerd die specifiek ingaan op deze risico's:

- We monitoren de invloed die corona heeft op het alcoholgebruik van jongeren en jongvolwassenen zodat we tijdig onze doelen bij kunnen stellen, indien nodig.
- Wij vragen aandacht voor bovenstaande risico's tijdens de interventies die uitgevoerd worden binnen het uitgaansleven, op scholen en bij ouders.

3.4 Samenwerkingsafspraken lokaal en regionaal

Om te komen tot het actualiseren van het Preventie- en handhavingsplan van de gemeente Nijmegen voor de periode 2021-2024, is het noodzakelijk om terug te kijken op wat er bereikt is in de voorliggende periode (zie hiervoor ook het document 'Evaluatie borgingsplan'). Samenvattend is er gedurende de periode voor 2017 regio brede inzet geweest voor de verschillende doelgroepen aan de hand van diverse interventies, maatregelen en beleidsafspraken. Na beëindiging van het project in 2016 stopte ook de projectstructuur. Dit na herhaalde pogingen om regionaal met de betrokken partijen om tafel te blijven. De regionale aanpak werd weer meer een lokale aangelegenheid. Hierbij bleek de ene gemeente actiever dan de andere. Grootste drijvende kracht achter deze tendens zijn de hoofdzakelijk positieve trends zoals beschreven in dit document, en de daarmee gepaard gaande beperking van de noodzaak tot regionale sturing.

Dit is de reden dat er, zoals eerder beschreven, ervoor is gekozen om de werkzame elementen uit het regionale borgingsplan en het lokale preventie- en handhavingsplan te integreren. Gekozen is om regionaal waar mogelijk en lokaal waar nodig samen te werken met voldoende ruimte voor specifieke uitdagingen per gemeente.

Overlegstructuur

Om de vastgestelde doelen uit dit plan goed te kunnen monitoren en te kunnen bijstellen indien nodig, zal er zowel regionaal als lokaal periodiek contact zijn tussen de verschillende partners. Specifiek zal er 2 keer per jaar een regionaal overleg zijn tussen de regiogemeenten, IrisZorg en de GGD Gelderland Zuid. In dit overleg worden goede ervaringen en actualiteiten met elkaar uitgewisseld en is de voortgang op de onderdelen waarop we regionaal samenwerken onderwerp van gesprek. Deze onderdelen worden inhoudelijk toegelicht in hoofdstuk 6 'Handhaving' en 7 'Monitoring en evaluatie'. Het overleg zal in april en in november plaatsvinden en gemeente Nijmegen neemt hiervoor het initiatief. Vanuit alle regiogemeenten sluiten beleidsadviseurs volksgezondheid en/of veiligheid aan bij dit overleg.

Daarnaast zal er 2 keer per jaar een lokaal overleg zijn tussen de gemeente Nijmegen beleidsadviseur volksgezondheid en veiligheid, IrisZorg en GGD Gelderland Zuid. Tijdens deze overleggen wordt de voortgang van interventies besproken en bekeken of de vastgestelde doelen hiermee behaald worden.

Tot slot zullen komend jaar de cijfers uit de coronamonitor en de studentenmonitor beschikbaar komen. Tijdens de regionale en lokale overleggen worden de resultaten uit deze monitors uitgebreid besproken zodat we eventueel doelen kunnen bijstellen of kunnen toevoegen. Zo blijft dit plan actueel.

4. Juridisch kader

Artikel 43a van de Alcoholverwet regelt waaraan het preventie- en handhavingsplan moet voldoen.

Hierin is het volgende geregeld:

1. De gemeenteraad stelt elke vier jaar een preventie- en handhavingsplan vast, gelijktijdig met de vaststelling van de nota gezondheidsbeleid (zoals bedoeld in artikel 13 van de Wet Publieke Gezondheid);
2. Het plan bevat de hoofdzaken van het beleid gericht op alcoholpreventie, met name onder jongeren, en de handhaving van de wet.
3. In het plan wordt in ieder geval aangegeven:
 - a. Wat de doelstellingen zijn;
 - b. Welke acties worden ondernomen om alcoholgebruik, met name onder jongeren te voorkomen;

- c. De wijze waarop het handhavingsbeleid wordt uitgevoerd en welke handhavingsacties worden ondernomen;
- d. Welke resultaten minimaal behaald dienen te worden.

5. Educatie, ondersteuning en vroegsignalering

IrisZorg Preventie zet zich middels verschillende interventies in m.b.t. het vergroten van kennis over en bewustwording van de invloed van alcohol op de gezondheid van jongeren. Daarnaast is er aandacht voor het verschuiven van de sociale norm met betrekking tot de verhoogde leeftijdsgrens én het draagvlak voor de nieuwe Alcoholwet. In de omgeving van jongeren en jongvolwassenen staan drie doelgroepen centraal die invloed hebben op het alcoholgebruik: Alcoholverstrekkers, Ouders en Scholen.

Deze doelgroepen hebben niet altijd voldoende kennis van de risico's van alcohol voor jongeren of zij weten niet hoe zij kunnen bijdragen aan het voorkomen van (problemen door) alcoholgebruik. Daarom vormen zowel bewustwording van de risico's als het bieden van handelingsperspectief een rode draad in de educatie aan Alcoholverstrekkers. (Bron: Trimbos-instituut 2021).

Alcoholverstrekkers

Verstrekkers van alcohol zijn verantwoordelijk voor de naleving van de Alcoholwet en aanvullende lokale regelgeving. Van hen wordt verwacht dat ze de leeftijdsgrens voor de verstrekking van alcohol kennen en naleven, evenals het verbod op doorschenken bij dronkenschap en het toelaten van personen in kennelijke staat van dronkenschap in de inrichting, de vereniging of het evenement. Verschillende typen professionals zijn hierbij betrokken: leidinggevendenden, bedrijfsleiders, filiaalmanagers, barpersoneel, barvrijwilligers, portiers, caissières, et cetera. Belangrijk is vooral dat een alcoholverstrekker zich bewust is van zijn/haar verantwoordelijkheid en handelingsperspectief heeft, ook wanneer er weerstand is bij de klant. Om alcoholverstrekkers hierin te bekwaamen zijn trainingsprogramma's ontwikkeld voor medewerkers van horeca, slijterijen, studentenverenigingen en sportverenigingen zoals de e-learnings over verantwoord alcohol verkopen. IrisZorg kan een face-to-face-training verzorgen over dit onderwerp.

Scholen

De school is een belangrijke pedagogische omgeving voor jongeren. IrisZorg preventie en de gezondheidsmakelaars School en Jeugd van de GGD Gelderland-Zuid gaan in gesprek met scholen hoe men zo effectief mogelijk, volgens de wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen verslavingspreventie (Onrust e.a., 2016), aan alcoholpreventie kunnen werken. Dit doet IrisZorg met het programma [Helder op school](#), onderdeel van de Gezonde School. Door de schoolomgeving en alle school gerelateerde activiteiten alcoholvrij te houden, ondersteunt het onderwijs NIX18 en de norm dat alcoholgebruik niet vanzelfsprekend is.

Ouders

Ouders hebben invloed op het alcoholgebruik van hun kinderen (van der Vorst e.a., 2006; Smeets e.a., 2019). De beschikbaarheid van alcohol in huis beperken en het stellen van regels zijn geschikte instrumenten om alcoholgebruik tegen te gaan. Naast het stellen van regels zijn andere beschermende factoren belangrijk: voorbeeldgedrag, een goede band tussen ouder en kind en een autoritatieve opvoedstijl. Bij een dergelijke opvoedstijl wordt het stellen van regels gekoppeld aan warmte en betrokkenheid. Een slechte ouder-kindrelatie en psychische problematiek of middelengebruik van de ouders zijn risicofactoren (bron: Trimbos-instituut 2021).

Ook door regels te stellen die niet expliciet gaan over alcoholgebruik, kunnen ouders invloed hebben op het alcoholgebruik van hun kind. Dan gaat het vooral over afspraken omtrent uitgaan, zoals hoe vaak ze uit mogen gaan en hoe laat zij thuis moeten zijn. Via verschillende kanalen, waaronder via de GGD en IrisZorg, worden ouders

voorgelicht over alcohol -en uitgaansopvoeding. Dit gebeurt via (online) ouderavonden, binnen een pubercursus of middels ondersteunende websites zoals www.hoepakjijdataan.nl en www.helderopvoeden.nl.

Publiekscommunicatie en campagnes

Draagvlak voor (handhaving van) alcoholbeleid is niet vanzelfsprekend onder burgers, ondernemers en andere professionals. Het draagvlak kan groeien als er meer begrip is voor de regels die er zijn rond verkoop en gebruik van alcohol. Dat vraagt kennis over alcohol en over de gevolgen van alcoholmisbruik bij het publiek.

Publiekscampagnes lenen zich goed voor het vergroten van kennis en het ondersteunen van de norm dat alcohol er niet vanzelfsprekend bij hoort. Waar mogelijk wordt daarom door IrisZorg, in samenwerking met andere partners, aangesloten op campagnes als NIX18, Ik Pas, of Zien drinken doet drinken.

6. Handhaving

Handhavingspool

In de regio Rijk van Nijmegen wordt het toezicht op de Alcoholwet uitgevoerd door een pool buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's). Dit gespecialiseerde team voert onder regie van de Nijmeegse handhavingscoördinator de controles uit in opdracht van de deelnemende gemeenten. Op het moment van schrijven zijn dit alleen de gemeenten Berg en Dal en Nijmegen. Nijmegen legt een aantal keer per jaar verantwoording af aan de regiogemeenten hoe zij aan hun opdrachten heeft voldaan en wat de resultaten zijn.

Handhavingsprotocol

In een handhavingsprotocol legt de gemeente vast hoe zij omgaat met haar handhaving. Er staat in beschreven welke sanctiemiddelen in welk geval worden opgelegd. Zo kan er bij overtreding van een bepaalde regel bijvoorbeeld eerst een waarschuwing volgen, bij tweede overtreding een bestuurlijke boete, bij de derde een schorsing van de Drank- en horecaverunning van x weken, bij de vierde een intrekking van de vergunning. Bij overtreding van een andere regel kan de opbouw weer heel anders zijn. Onze burgemeester stelt het handhavingsprotocol vast.

Basiscontroles

Onder de basiscontroles vallen de vergunningcontroles van:

- Horecabedrijven met een vergunning zoals bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet;
- Slijterijen met een vergunning zoals bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet;
- Paracommerciële horecabedrijven (sportverenigingen, jongerencentra, dorpshuizen etc.) met een vergunning zoals bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet, waaraan op grond van de paracommerciële verordening beperkingen zijn gesteld met het oog op het voorkomen van oneerlijke concurrentie.

Hotspotcontroles

Hotspotcontroles zijn bedoeld om met name de naleving te controleren bij alcoholverkooppunten waar veel jongeren komen en waar de naleving van de leeftijdsgrenzen voor de verkoop van alcohol aan jongeren een risico is. Daarnaast is er bij deze bedrijven ook aandacht voor het verbod op zogenaamde 'Happy Hours'.

Leeftijdscntroles evenementen

Aanvullend is er speciale aandacht voor evenementen waarvoor een ontheffing ex artikel 35 Alcoholwet is afgegeven en voor evenementen waarvoor geen ontheffing is afgegeven, maar die wel een risico opleveren voor de verstrekking van alcohol aan jongeren.

Controle drankgebruik <18 in voor publiek toegankelijke ruimte

De laatste controlemodaliteit is de controle op artikel 45 van de Alcoolwet. Het is op grond van dit artikel voor jongeren onder de 18 jaar verboden om op voor het publiek toegankelijke plaatsen alcoholhoudende drank aanwezig te hebben of voor consumptie gereed te hebben.

Preventieve aanpak

In de afgelopen projectperiode is de handhaving en preventie verder op elkaar afgestemd. Niet alleen op ambtelijk niveau, maar ook in de samenwerking tussen GGD/IrisZorg en de Nijmeegse Handhavingscoördinator en de boapool. In de eerste jaren is vooral gezocht naar een modus waarbij de preventiewerkers boa's kunnen ondersteunen tijdens de controles en op welke wijze preventieactiviteiten en –maatregelen kunnen worden ingebouwd in het handhavingprotocol. In de jaren erna is deze werkwijzen verder uitgewerkt en is bekeken op welke manier er een goede synergie ontstaat, zonder dat dit voor de partijen dubbel werk oplevert.

Zelfregulering sportkantines

In het kader van zelfregulering in de naleving van leeftijdsgrenzen bij de verstrekking van alcohol (NIX18-aanpak) heeft de gemeente Nijmegen een vaststellingsovereenkomst gesloten met een aantal sportclubs en met bureau Objectief. Kern van de overeenkomst is dat sportverenigingen hun eigen controles financieren en daarbij aangespoord worden door een bonus-malusregeling. Bureau Objectief voert de controles uit en helpt de sportkantines met gedragswetenschappelijke inzichten. Sportverenigingen die niet kiezen voor zelfregulering vallen onder het reguliere gemeentelijke handhavingsbeleid. Datzelfde geldt voor verenigingen die niet voldoen aan de voorwaarden in de vaststellingsovereenkomst, zij vallen terug in het 'gemeentelijke regime'. De gemeente grijpt bij de deelnemende sportkantines alleen in bij excessen.

7. Monitoring en evaluatie

Om de resultaten van het beleid rond alcoholmatiging te evalueren en monitoren is het nodig om dit periodiek te onderzoeken. Hierbij maken we een onderscheid in onderzoek naar:

- Houding en het gedrag onder de jeugdigen en hun opvoeders;
- De beschikbaarheid van alcohol middels onderzoek naar de naleving van de Alcoolwet
- De uitgevoerde interventies op het gebied van alcoholmatiging.

Houding en gedrag onder jeugdigen en hun opvoeders

Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande monitors en informatiebronnen. De GGD voert een keer per vier jaar de jeugdmonitor in klas 2 & 4 van het voortgezet onderwijs uit. Vanuit de volwassenenmonitor zijn gegevens beschikbaar vanaf de leeftijd van 19 jaar. Begin 2022 komt er een onderzoek bij jongvolwassenen van 16-24 jaar aan. Deze is nieuw en zal landelijk centraal uitgevoerd worden.

Via wijkmonitors/wijkprofielen verkrijgen we inzicht in de gezondheid en leefstijl van een bredere doelgroep. Naast het gedrag van jongeren is het (voorbeeld)gedrag van volwassenen even of misschien wel belangrijker dan dat van jongeren alleen. De volwassenenmonitor van de GGD geeft meer inzicht in dit gedrag en kan aanleiding zijn om op het drinkgedrag van volwassenen in te zetten om zo het voorbeeldgedrag van ouders richting jongeren positief te beïnvloeden.

Beschikbaarheid van alcohol middels onderzoek naar de naleving van de Alcoolwet

Om het Lokaal Alcoholbeleid te kunnen bijstellen en het toezicht op de Alcoolwet te sturen is het nodig om te beschikken over data rond de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar d.m.v. periodieke monitoring. De gemaakte samenwerkingsafspraken hierover vindt u bij paragraaf 3.4.

De uitgevoerde interventies op het gebied van alcoholmatiging

Hierbij kan het gaan om lokale interventies maar ook om interventies die bovenlokaal en/of regionaal worden uitgevoerd. IrisZorg verantwoordt hierover jaarlijks inhoudelijk aan de gemeente Nijmegen. Hierin worden ook de resultaten vanuit het thema alcohol binnen het Lokaal Preventieakkoord meegenomen.

Mystery shopping-onderzoek

Om de resultaten van het beleid rond alcoholmatiging te evalueren zullen we gebruikmaken van een mystery shopping-onderzoek. We zullen dit onderzoek gemengd regionaal en lokaal uitvoeren. Het belangrijkste is dat de methodiek en de resultaten van het onderzoek gedeeld worden tussen de regiogemeenten. Op deze manier kunnen de resultaten vergeleken worden. Het is aan iedere gemeente zelf of ze meedoen met het regionale onderzoek of dat ze dit onderzoek zelf willen opzetten.

In 2018 heeft Bureau Objectief het mystery shopping-onderzoek uitgevoerd. In 2020 zou dit onderzoek herhaald worden maar is dit door corona en het sluiten van de horeca niet doorgegaan. Het staat echter nog wel steeds op onze planning. Daarnaast willen we dit onderzoek later nog eens te herhalen om zo de effecten van onze maatregelen te kunnen meten. Dit is met de kanttekening dat we niet kunnen voorspellen wat corona en de maatregelen hiertegen verder gaan betekenen voor de horeca en daarom nog niet precies weten wanneer het uitvoeren van de onderzoeken haalbaar en zinrijk zijn.

8. Lokaal preventieakkoord Nijmegen

In het Preventie- en handavingsplan sluit de gemeente zoveel als mogelijk aan op de doelstellingen van het Nationaal Preventieakkoord. In dit akkoord, dat in 2018 door meer dan 70 partijen is afgesloten, is preventie van problematisch³ alcoholgebruik een van de drie speerpunten. Een veelheid aan organisaties en maatschappelijke partners waaronder bedrijfsleven, sportorganisaties en onderwijsinstellingen verbond zich met het Akkoord aan het terugdringen van problematisch alcoholgebruik in 2040.

Voor jongeren zijn specifieke doelstellingen opgenomen. Zo moet het drinken onder de 18 jaar afnemen van 45% naar 25% en uiteindelijk naar nul (Nationaal Preventieakkoord, 2020). Het binge drinken onder jongeren moet in 2040 met 30% tot 40% zijn afgenomen naar 45%. (Bron: Trimbos-instituut 2021).

Eind 2019 heeft Nijmegen als eerste gemeente een lokaal preventieakkoord opgesteld en laten ondertekenen door inmiddels 51 partijen in de stad. Hiermee hebben zij afgesproken dat ze actief een gezonde leefstijl bij medewerkers, leerlingen, cliënten en patiënten stimuleren. Een rookvrije omgeving, meer bewegen en gezond eten, mentale fitheid en bewustwording van de risico's van alcoholgebruik zijn de prioriteiten. Het doel van het akkoord is de fysieke én mentale gezondheid van Nijmegenaren aanzienlijk te verbeteren.

In het Lokaal preventieakkoord benoemen we – in navolging van het landelijke preventieakkoord – alcohol gebruik als een van de actiethema's. Als Wij zijn groen gezond en in beweging Nijmegen zeggen we daarover:

We willen dat de keuze om alcohol te drinken een meer bewuste keuze is, waarbij mensen weten wat de gezondheidseffecten zijn. Met als resultaat een daling van het alcoholgebruik in alle leeftijdsgroepen. We zetten in op bewustwording, kennis, toegang, toezicht en handhaving met specifieke aandacht voor jongeren en studenten. We dragen bij aan de bewustwording van de risico's van alcoholgebruik binnen de eigen organisatie.

³ In het NPA wordt onder problematisch alcoholgebruik verstaan: Al het alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar, drinken door zwangere vrouwen, overmatig drinken, zwaar drinken, regelmatig bingedrinken, een drinkpatroon dat leidt tot lichamelijke klachten en/of psychische of sociale problemen en dat een adequate aanpak van bestaande problemen verhindert.

Daarnaast willen we toewerken naar een stad waarin het normaal is te zeggen dat je ‘even past’, een avond ‘dranquilo’⁴ doet of helemaal niet drinkt.

Wij denken dat de kracht op dit thema zit in op een positieve wijze aandacht te genereren. Ik Pas/ Dry January is hiervoor een mooie interventie. Door je alcoholgebruik tijdelijk op pauze te zetten maak je mensen bewuster van de invloed van niet-drinken op hun welbevinden en experimenteert men met alternatief gedrag.

⁴ Dranquilo doen is gezond! is een slogan die steeds meer gebezigd wordt. De term dranquilo komt van het Spaanse woord ‘tranquilo’, wat ‘kalm aan’ betekent. Als je – korter of langer – geen alcohol drinkt, geef je dat aan door te zeggen: “Ik ben dranquilo” of “Vanavond doe ik lekker dranquilo”.

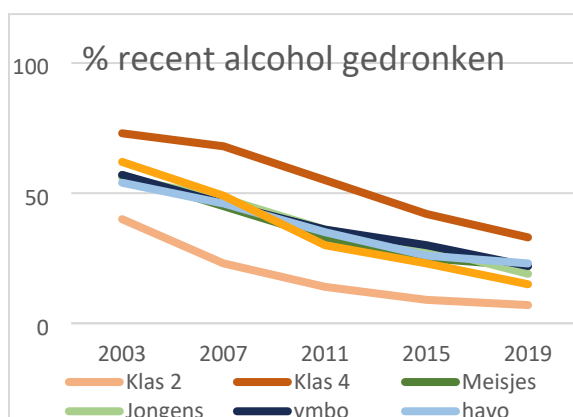
9. Bijlagen

9.1 Cijfers Nijmegen en regio Gelderland zuid

Recent alcohol gedronken

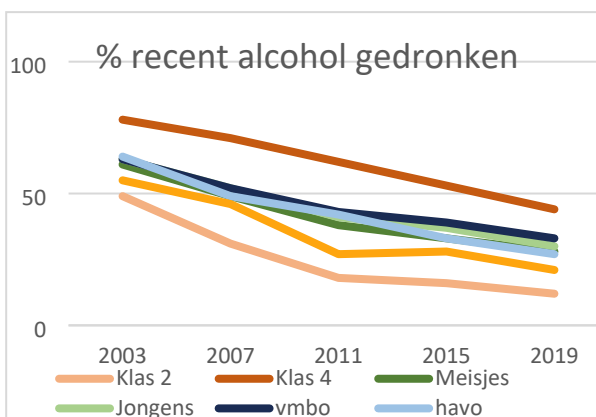
Nijmegen

	2003	2007	2011	2015	2019
Klas 2	40	23	14	9	7
Klas 4	73	68	55	42	33
Meisjes	57	45	33	25	22
Jongens	56	48	36	29	19
Vmbo	57	46	36	30	22
Havo	54	46	35	26	23
Vwo	62	49	30	23	15

Regio Gelderland Zuid

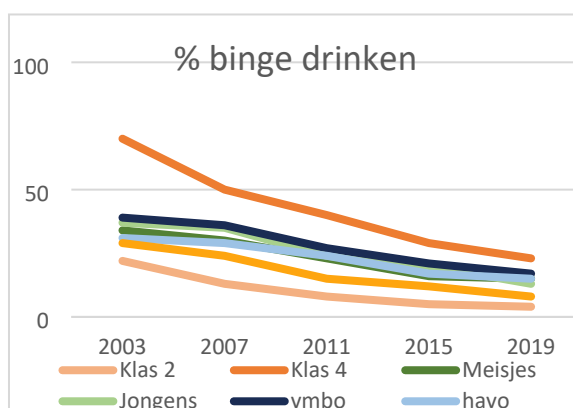
	2003	2007	2011	2015	2019
Klas 2	49	31	18	16	12
Klas 4	78	71	62	53	44
Meisjes	61	49	38	33	28
Jongens	63	52	41	37	30
Vmbo	63	52	43	39	33
Havo	64	49	42	33	27
Vwo	55	46	27	28	21

Bingedrinken

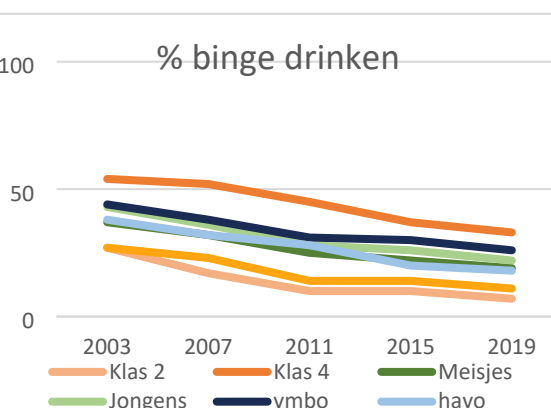
Nijmegen

	2003	2007	2011	2015	2019
Klas 2	22	13	8	5	4
Klas 4	70	50	40	29	23
Meisjes	34	30	23	16	15
Jongens	37	35	24	20	13
Vmbo	39	36	27	21	17
Havo	31	29	24	17	15
Vwo	29	24	15	12	8

Regio Gelderland Zuid

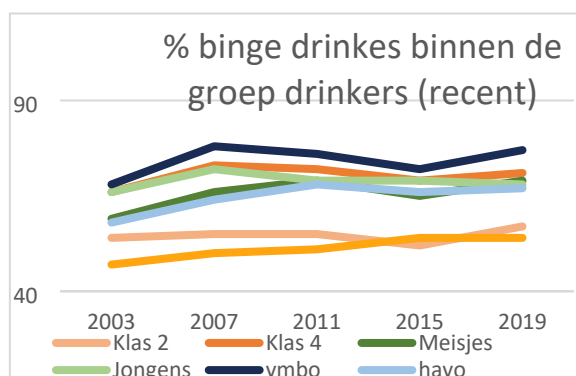
	2003	2007	2011	2015	2019
Klas 2	27	17	10	10	7
Klas 4	54	52	45	37	33
Meisjes	37	32	25	22	19
Jongens	43	36	28	26	22
Vmbo	44	38	31	30	26
Havo	38	32	28	20	18
Vwo	27	23	14	14	11

Bingedrinken, onder de groep recente drinkers

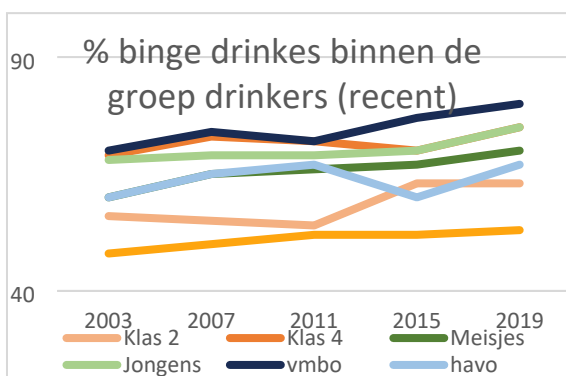
Nijmegen

	2003	2007	2011	2015	2019
Klas 2	54	55	55	52	57
Klas 4	66	73	72	69	71
Meisjes	59	66	69	65	69
Jongens	66	72	69	69	68
Vmbo	68	78	76	72	77
Havo	58	64	68	66	67
Vwo	47	50	51	54	54

Regio Gelderland Zuid

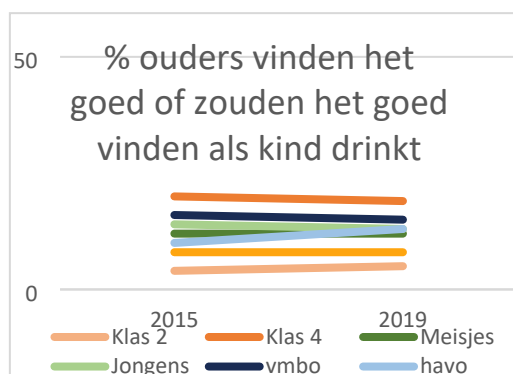
	2003	2007	2011	2015	2019
Klas 2	56	55	54	63	63
Klas 4	69	73	72	70	75
Meisjes	60	65	66	67	70
Jongens	68	69	69	70	75
Vmbo	70	74	72	77	80
Havo	60	65	67	60	67
Vwo	48	50	52	52	53

Ouders vinden het goed of zouden het goed vinden als kind drinkt

Nijmegen

	2015	2019
Klas 2	4	5
Klas 4	20	19
Meisjes	12	12
Jongens	14	13
Vmbo	16	15
Havo	10	13
Vwo	8	8

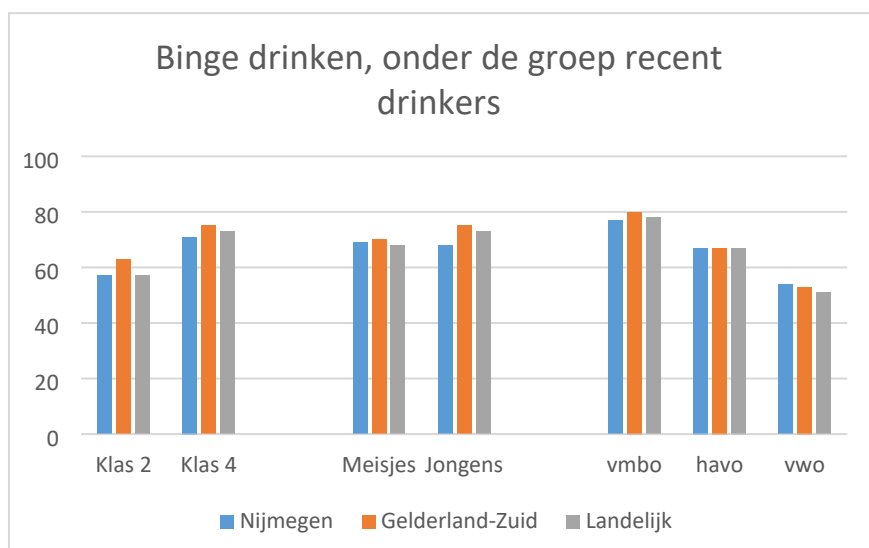
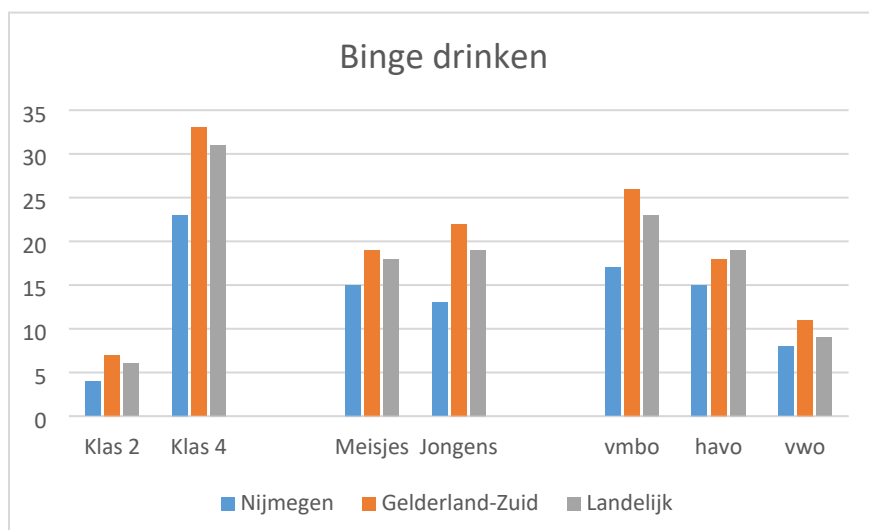
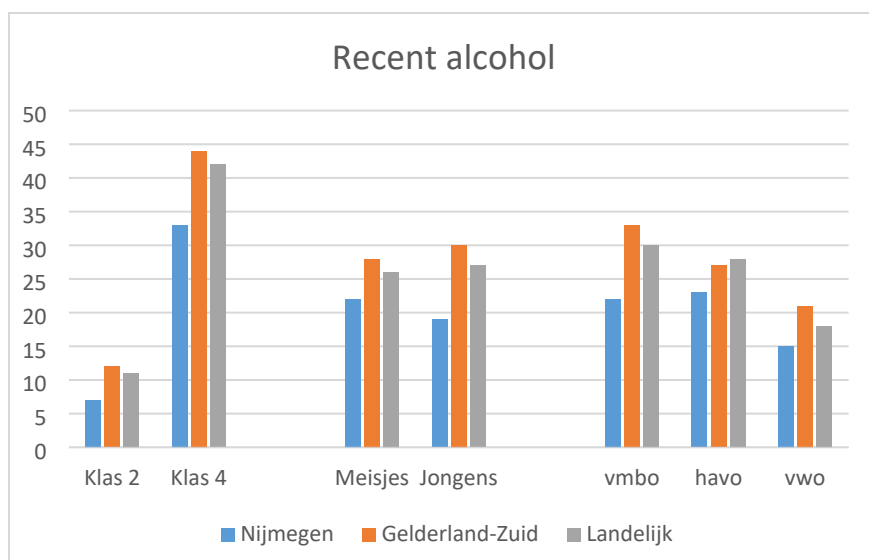

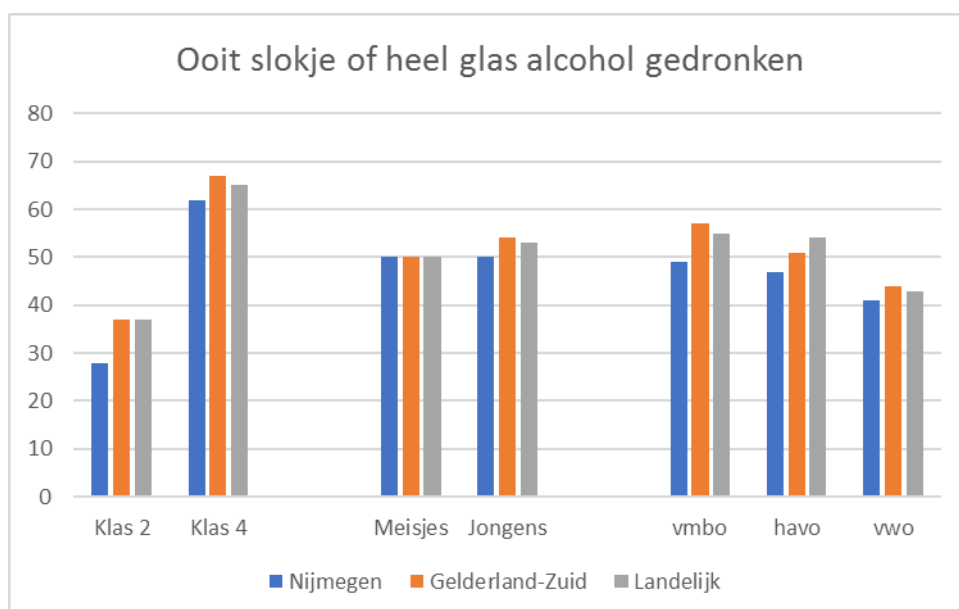
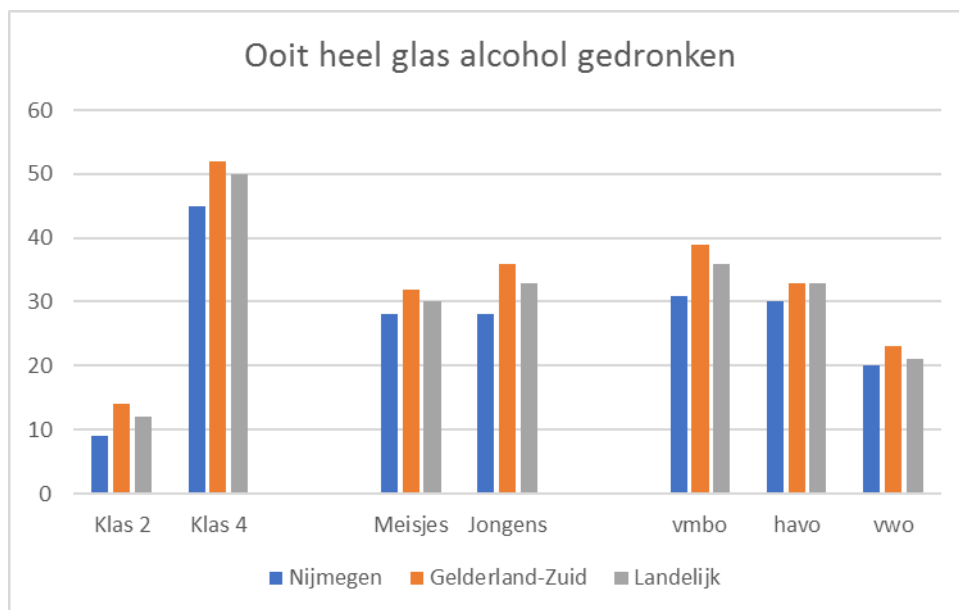
Regio Gelderland Zuid

	2015	2019
Klas 2	7	7
Klas 4	28	30
Meisjes	9	18
Jongens	9	20
Vmbo	21	23
Havo	17	18
Vwo	10	12

9.2 Cijfers 2019, vergelijking landelijk, regionaal en lokaal

9.3 Uitgaan na corona – resultaten expertpanel | Trimbos-instituut

Uitgaan na corona Resultaten expertpanel

Over deze infographic

Het uitgaansleven heeft lang stilgelegen maar begint nu weer langzaam op te starten. Bij uitgaan en middelengebruik horen altijd bepaalde risico's, maar voor 'uitgaan na corona' komen daar een aantal specifieke risico's bij.

De risico's en maatregelen in deze infographic komen voort uit een panelgesprek met experts uit het uitgaansleven, de evenementensector, horeca, politie, (verslavings)zorg, EHBO-diensten, beveiliging, gemeente, gedragswetenschap en het studentenleven.

RISICO'S in het uitgaansleven na corona

1 Inhaalgedrag/ontremming

Sommige uitgaanders zullen het gevoel hebben het afgelopen jaar 'in te moeten halen'. Dit kan het alcoholgebruik verhogen en de drempel tot drugsgebruik verlagen. Ook kunnen gebruikers hierdoor mogelijk te snel te hoog doseren als zij drugs nemen.

2 Meer en duurer alcohol gebruik

Na de heropening van de terrassen in mei 2021, zijn er signalen dat uitgaanders zowel meer alcohol als ook duurdere alcoholische dranken bestellen. Bijvoorbeeld speciaalbier in plaats van pils, of mixdrankjes in plaats van wijn. Mogelijk hangt dit samen met het willen ondersteunen van de horeca, en/of de beperkte openingstijden van de terrassen.

3 Lage tolerantie

Voor een deel van de uitgaanders is het een tijd geleden dat ze zijn uitgegaan. Hun tolerantie voor alcohol en/of drugs kan daardoor afgenomen zijn. Daarnaast is er het risico dat uitgaanders überhaupt minder fit zijn (door de sluiting van de sportscholen of wanneer zij zelf corona hebben gehad). Dit kan leiden tot meer gezondheidsrisico's.

4 Overprikkelling

Uit andere landen blijkt dat mensen na een jaar met weinig prikkels erg snel overprikkeld kunnen raken. Uitgaanders zijn dan niet meer in staat afstand tot hun omgeving te bewaren, wat de kans vergroot op angst- of paniekaanvallen, maar ook op irritatie en agressief gedrag.

5 Psychedelica

Tijdens de coronapandemie zijn sommige jongeren gaan experimenteren met psychedelica zoals paddo's of 2C-B. Deze drugs zijn voornamelijk in rustige thuisinstellingen gebruikt. Wanneer uitgaanders deze drugs voor het eerst op een feest of festival gebruiken kunnen zij overprikkeld raken wat de kans op angst- of paniekaanvallen vergroot.

6 Nieuw deur- en barpersoneel

Tijdens de sluiting moest veel deur- en barpersoneel op zoek naar ander werk. Bij de heropening zullen veel van hen nieuw en onervaren zijn. Zij zijn nog niet op elkaar ingespeeld en kennen het publiek minder goed. Het signaleren van en omgaan met uitgaanders onder invloed van alcohol en drugs verloopt hierdoor mogelijk wat moeizamer, waardoor incidenten minder goed voorkomen kunnen worden.

7 Nieuwe en jonge uitgaanders

Er is een groep jongeren die tijdens corona 18 jaar is geworden. Zij mogen voor het eerst legaal alcohol drinken en kunnen voor het eerst naar een club of festival. Deze groep kent mogelijk haar eigen grenzen op het gebied van alcohol en drugsgebruik nog niet. Ook moeten deze uitgaanders de ongeschreven sociale regels van het uitgaan nog leren kennen. Zij zullen sneller over hun eigen en andermans grenzen heen gaan.

8 Waar ligt de grens?

Zowel nieuwe uitgaanders als ervaren rotten moeten weer op zoek naar hun eigen grenzen tijdens het uitgaan: sociaal, seksueel en op gebied van middelen. Men moet opnieuw ontdekken hoe je met elkaar omgaat in uitgaansituaties. Daarbij komen ook de effecten van 1,5 jaar coronamaatregelen: mogelijk vind niet iedereen het meteen prettig als er geen afstand bewaard wordt.

9 Don't tell me what to do

Als gevolg van de eerste versoepelingen is gebleken dat het lastig is om uitgaanders de regels te laten volgen, of ze aan te spreken op het overtreden van regels. De ongeschreven afspraken tussen handhaving en uitgaanders moeten weer opnieuw gevormd worden.

MAATREGELEN om de risico's te verminderen

1 Meer ogen in het veld

Door gebruik te maken van bijvoorbeeld extra EHBO-vrijwilligers kan sneller gesignaleerd worden wanneer het niet goed met iemand gaat.

2 Chill-out ruimtes

Door het aanbieden van extra chill-out ruimtes kunnen uitgaanders die overprikkeld raken (door het feest of door drugsgebruik) even bijkomen, waardoor gezondheidsrisico's verkleind worden.

3 Opleiden/bijspijkeren deur- en barpersoneel

Het is verstandig om deur- en barpersoneel (opnieuw) een training te laten volgen over het omgaan met alcohol- en drugsgebruik. Het verschil tussen escalatie en de-escalatie zit hem in de scholing en ervaring van je medewerkers. In deze training moet ook extra aandacht komen voor de risicofactoren die op de vorige pagina genoemd zijn.

4 Voorlichting

De heropening van het uitgaansleven brengt de mogelijkheid met zich mee om opnieuw in te zetten op voorlichting over veilig feesten. Denk aan voorlichting voor nieuwe uitgaanders, of peereducatie op de locatie zelf via bijvoorbeeld Celebrate Safe. Thema's kunnen zijn: alcohol- en drugsgebruik, seksueel gedrag, en sociale normen tijdens het uitgaan.

5 Uitgaansomgeving

Door de uitgaansomgeving aan te passen kunnen sommige risico's op simpele wijze worden beperkt. Zo blijkt het aantal uitgaanders dat zich meldt bij de EHBO lager te zijn als stroboscopen en andere fel knipperende lampen worden uitgelaten.

6 Watchful waiting

Een situatie zoals de huidige is nog nooit eerder voorgekomen. Daardoor is het ook lastig precieze inschattingen van de risico's te maken. Een voordeel is dat de versoepelingen in fasen gaan. Door regelmatig met stakeholders van het uitgaanslandschap te schakelen kan er per fase gekeken worden naar de beste manieren om de gezondheidsrisico's te beperken.

7 Uitgaanders betrekken bij oplossingen

De uitgaanders zijn in de heropening van het uitgaanslandschap een belangrijke partij. Zij weten het beste wat er goed of fout gaat. Het is daarom verstandig hen ook te betrekken bij het nadenken over oplossingen om gezondheidsrisico's te verkleinen.

Meer informatie

Einde zomer 2021 wordt opnieuw een panelgesprek georganiseerd. Wilt u op de hoogte blijven, schrijf u dan in voor de [nieuwsbrief Uitgaan, Alcohol en Drugs](#) van het Trimbos-instituut.

Voor meer informatie kijk op drugsinfo.nl, drugsenuitgaan.nl, unity.nl